

VOOR EEN FATSOENLIJKE GEMEENSCHAP
CDA verkiezingsprogramma 2026-2030

VOOR EEN FATSOENLIJKE GEMEENSCHAP

CDA verkiezingsprogramma 2026-2030

Introductie

Waalwijk is een gemeente waar mensen willen wonen, werken en zich veilig en gezond voelen. Het CDA staat voor een samenleving waarin we omzien naar elkaar, kansen bieden voor iedereen en verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst.

In dit verkiezingsprogramma leest u hoe wij, het CDA Waalwijk, deze idealen concreet willen vertalen naar beleid. Van betaalbaar wonen tot toegankelijke zorg, van sterke verenigingen tot een gezonde en duurzame leefomgeving: onze voorstellen zijn gericht op wat Waalwijkers belangrijk vinden en nodig hebben. Samen bouwen we aan een Waalwijk waar iedereen kan meedoen, woont of verblijft in een gezonde leefomgeving, zich veilig voelt en trots kan zijn op zijn gemeente.

1. Drie kernen

CDA Waalwijk streeft naar een eerlijke verdeling van de faciliteiten en zorg binnen de gemeente Waalwijk over de drie kernen Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik.

2. Betrouwbare en slagvaardige overheid

De (gemeentelijke) overheid is er om het goede te doen voor de samenleving – en niet alleen voor wie het hardst roept of het meest te besteden heeft. Soms moet de overheid instappen om kwetsbare mensen te beschermen. Een overheid die haar opdracht serieus neemt: publieke waarden bewaken, rechtvaardig handelen en – als het nodig is – corrigeren, herstellen en leren.

Het CDA staat voor een overheid met visie, die stevig is verankerd in de samenleving, ruimte geeft aan vakmanschap en lokale initiatieven steunt. Die mensen vertrouwt en inwoners serieus neemt, die redelijkheid en rechtszekerheid vooropzet en verantwoordelijkheid neemt voor haar eigen handelen, ook als dat lastig is. Dat betekent ook de maakbaarheidsgedachte loslaten: de overheid kan niet alle problemen oplossen.

De uitvoering van beleid is vaak het eerste gezicht van de gemeentelijke overheid. De menselijke maat is daarbij essentieel. Het is van groot belang om de uitvoering van beleid slagvaardiger te maken. In Waalwijk moeten visies daarom kort, duidelijk en helder zijn, helder en duidelijk gecommuniceerd worden, gaan we het opstellen van beleidsstukken versnellen, wordt het beleid zoveel mogelijk meetbaar en moet besluitvorming sneller en duidelijker. Waar mogelijk, maakt participatie deel uit van beleidsvorming.

3. Participatie en betrokkenheid

Concrete voorstellen voor de aanpak van de gemeente:

- a. Meer wijkgesprekken, wijkschouwen en panels.
- b. Participatie met korte duidelijke termijnen.
- c. Wijkbudgetten beschikbaar stellen voor bewonersinitiatieven.

- d. Duidelijke en transparante communicatie bij projecten en beleidswijzigingen.

4. Betaalbaar en passend wonen

Wat leeft er?

De woningnood in Waalwijk is nijpend. Starters, jonge gezinnen en senioren vinden moeilijk passende en betaalbare woonruimte. Wijken zitten vol, wachttijden lopen op en bestaande bouwprojecten vertragen door bezwaarprocedures.

Concrete voorstellen

- a. Een huis voor iedereen in Waalwijk, dus waar mogelijk meer woningen realiseren.
- b. Versnellen van de bouw van (toegewezen) woningen.
- c. Bouw van betaalbare huur- of koopwoningen voor middeninkomens.
- d. Geen woningen in de Dongevallei en de uiterwaarden van de Bergsche Maas.
- e. Extra flexwoningen voor starters en spoedzoekers.
- e. Innovatieve woonvormen zoals (pre)mantelzorgwoningen, ook op het eigen erf.
- f. Faciliteren van woningen op eigen erf.
- g. Splitsen van percelen, bouwen buiten rooilijnen en inbreiding op bestaande erven.
- h. Vereveningsfonds met tenminste [20] miljoen euro voor 1) woningbouw 2) verlieslatende bouwprojecten 3) bedrijfsverplaatsingen (uit bijvoorbeeld Zanddonk of het Lint in Sprang-Capelle) 4) kleine projecten voor sociale huurwoningen.
- i. Voorrang aan inwoners met binding aan onze gemeente om de doorstroming te versterken.
- j. Actiever inzetten op hoogbouw in met name de kern Waalwijk.
- k. Inzetten op de doorontwikkeling van (de Tweede Fase van) Landgoed Driessen met realisatie van woningbouw binnen vijf jaar.
- l. Een groter aandeel van sociale huurwoningen dan het landelijke beleid met als nieuwe doelstelling voor sociale huur, middenhuur en vrije sector woningen in de gemeente Waalwijk 35% - 40% - 25%.

Hoe doen we dit?

- a. Samenwerking met corporaties en projectontwikkelaars.
- b. Herbestemmen van leegstaande winkel- of kantoorpanden tot starters- en seniorenwoningen.
- c. Waar toegestaan en mogelijk, herbestemmen van historische gebouwen en/of monumenten.
- d. Stimuleren van verplaatsing van bedrijven uit de kernen naar lokale bedrijventerreinen en het herbestemmen van de vrijkomende panden.
- e. Meer levensloopbestendige woningen in elke kern.
- f. Stimuleren van verduurzaming van oudere woningen.
- g. Versnellen van woningbouw door kortere procedures en het actief oplossen van bezwaartrajecten.
- h. Participatie zonder ellenlange inspraakprocedures.
- h. Waardig ouder worden in eigen gemeente.
- i. Investeren in woonzorgconcepten, hofjes en mantelzorgwoningen dichtbij voorzieningen en netwerken.
- j. Respijtzorg en praktische ondersteuning voor mantelzorgers.

- k. Met een sterke woonzorgvisie geven we ouderen zekerheid, keuzevrijheid en kwaliteit van leven.

5. Zorg dichtbij en bereikbaar

Concrete voorstellen

- a. Kleinschalige wijkzorg versterken, dicht bij de mensen.
- b. Stevige ondersteuning voor mantelzorgers, o.a. respijtzorg en waardering.
- c. De gemeente stelt samen met politie, GGZ, woningcorporaties en dag-en-nachtopvang een actieplan op voor verwarde personen, waarbij preventie, begeleiding overdag en crisisopvang centraal staan. De GGZ-praktijkondersteuner dient hierbij een belangrijke rol te spelen. De crisisopvang moet verbeteren, in regionaal verband of waar mogelijk lokaal.
- d. Actieve regierol van de gemeente in regionale samenwerking van de jeugdzorg. Preventie en coördinatie van zorg en inkoop van zorg zijn belangrijke thema's.
- e. Terugbrengen van basiszorgvoorzieningen in dorpen.
- f. Dekkend net van eigentijdse woonzorgvoorzieningen, samen met corporaties en beleggers.
- g. Vorming van wijkteams en Sterke Sociale Teams.
- h. Community Care in de kernen voor basisvragen over zorg.
- i. Accent meer op goede toegankelijke algemene voorzieningen en minder op WMO- en jeugdzorgindicaties.
- j. Bevorderen van geestelijk en lichamelijk welzijn bij jongeren via sport- en welzijnsvoorzieningen.
- k. Oprichten van een jongerenunit in Waspik.
- l. Regionale samenwerking in Hart van Brabant voor zware zorg; lokale aanpak voor preventie.
- m. Met de Paswijzer, Jeugd- en Sportfondsen wordt bestaanszekerheid van lage inkomensgroepen versterkt.
- n. Vrijwilligers en verenigingen vormen een onmisbare schakel in de binding en de leefbaarheid van wijken en buurten. CDA Waalwijk is bereid substantieel in vrijwilligers te investeren. Mantelzorgers en andere vrijwilligers dienen een beroep te kunnen doen op het Steunpunt Vrijwilligers of vergelijkbaar contactpunt bij de gemeente Waalwijk. De lasten voor vrijwilligers moeten daarbij, waar mogelijk, worden beperkt. In de samenleving vormen ouderen een steeds grotere groep. Juist nu de maatschappij steeds meer individualiseert en daardoor vrijwilligers steeds moeilijker te vinden zijn, dient de gemeente ouderen te faciliteren, die zich in toenemende mate aandienen voor vrijwilligerswerk of mantelzorg. Waar vrijwilligerswerk kan worden ingevuld door werklozen of via arbeidsparticipanten, dient de gemeente een positieve houding aan te nemen in het kader van de Bijstandswet en daarin geen blokkades leggen. Immers, door vrijwilligerswerk bouwen de vrijwilligers aan de maatschappij en aan zichzelf.

6. Toegankelijkheid gebouwen en gezonde leefomgeving

Wat leeft er?

Inwoners ervaren knelpunten in toegankelijkheid van gebouwen, winkelgebieden en stoepen. Mensen met een beperking of oudere inwoners voelen zich buitengesloten. CDA

Waalwijk stelt zich al jaren op het standpunt dat deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk leven een gemeentelijke opgave is en niet alleen maar op grond van het VN-verdrag. Dat in Waalwijk de toegankelijkheid van gemeentelijke en andere publieke instellingen gewaarborgd zijn, behoort een vanzelfsprekendheid te zijn.

Daarnaast is een gezonde leefomgeving belangrijk met voldoende groen, schone lucht, veilige speelplekken en beperkte geluidsoverlast.

Concrete voorstellen

- a. Alle openbare gebouwen moeten toegankelijk worden voor iedereen.
- b. Winkels en winkelgebieden krijgen veilige winkelerven en stoepen en overzichtelijke oversteekplaatsen.
- c. We streven naar een gezonde fysieke leefomgeving.
- d. Bij nieuwbouw en herontwikkeling moet geluid en luchtkwaliteit worden meegenomen.
- e. We gaan zoveel mogelijk vergroening realiseren door het aanleggen van daktuinen, groendaken en waterbuffers.
- f. We gaan meer openbare toegankelijke toiletten voor iedereen (dus ook toegankelijk voor rolstoel) realiseren met een evenwichtige spreiding over de gemeente Waalwijk (volgens de normen van de Toiletalliantie).
- g. Recreatiegebieden zoals de Baardwijkse Overlaat, het Hoefsvan en de Westelijke Langstraat moeten toegankelijker worden gemaakt voor wandelaars en fietsers en waar nodig beter worden onderhouden.

7. Leefbare kernen en veiligheid

Wat leeft er?

De veiligheid binnen het gezin en in en rondom de woning is steeds meer in het geding. Er is steeds meer externe druk op en onheuse bejegening van bestuurders, ambtenaren, leraren, hulpverleners. CDA Waalwijk wil daarom meer aandacht voor femicide in het veiligheidsbeleid en daarnaast bescherming van die inwoners, die zich bedreigd voelen. Daarnaast moeten bestuurders, overheidsfunctionarissen, leraren en hulpverleners gewoon hun taken kunnen doen in een veilige werkomgeving.

Buurtwinkels verdwijnen, buurthuizen sluiten de deur en bewoners ervaren vervuiling, parkeerdruk en (sociale) onveiligheid. Veel inwoners voelen zich bovendien niet gehoord bij plannen in de wijk. CDA Waalwijk wil daarom meer (sociale) veiligheid in de wijken en in de openbare ruimte daaromheen, zoals loop- en fietsroutes, sport- en recreatieterreinen e.d., zodat inwoners van de gemeente Waalwijk beter beschermd zijn en een veiliger gevoel hebben. De sociale veiligheid kan verhoogd worden door goede, slimme en duurzame (LED)verlichting in en om de wijk en goed onderhoud van de openbare ruimte.

Concrete voorstellen

- a. Meer aandacht in het driehoeksoverleg met politie en justitie voor bescherming van inwoners, bestuurders, overheidsfunctionarissen, leraren en hulpverleners, die bedreigd worden en zorgdragen voor hun bescherming.

- b. Structurele ondersteuning voor dorps- en buurthuizen als spil van de gemeenschap;
- c. Meer zichtbare handhaving op overlast, zwerfvuil en onveilige situaties.
- d. Veel aandacht voor criminaliteit op bedrijventerreinen en bij agrarische bedrijven en/of gebouwen in het buitengebied met het oog op illegale drugslabs, hennepkwekerijen en dumpingen van drugsafval.
- e. Tegengaan van ondermijning bij overheid, bedrijven en landbouw.
- f. Meer politie en BOA's om zichtbaar te handhaven.
- g. Verbetering van sociale veiligheid door:
 - 1. bewoners actief betrekken bij de herinrichting van straten, groen en verkeer;
 - 2. bewoners stimuleren hun eigen omgeving te onderhouden met buurtsubsidie;
 - 3. aandacht voor bereikbaarheid van hulpdiensten in dichtgeparkeerde wijken.
- h. Effectieve subsidieprocedures voor sport.
- i. Maatschappelijke activiteiten laagdrempelig maken.
- j. Schoolzwemmen invoeren en waar nodig subsidiëren.
- k. Structurele waardering voor vrijwilligers, zoals een jaarlijkse vrijwilligersdag.
- l. Versnelde verduurzaming van clubgebouwen en sportaccommodaties ondersteunen.
- m. Samenwerking met Baanbrekers bij maatschappelijke activiteiten.

8. Inburgering

- a. Statushouders moeten verplicht inburgeren.
- b. Kinderen van statushouders volgen verplichte voor- en vroegschoolse educatie, zodat ze snel mee kunnen doen op school.
- c. Arbeidsmigranten die hier langer blijven, volgen een taaltraject.
- d. Kansrijke asielzoekers krijgen sneller toegang tot de arbeidsmarkt en we zetten stevig in op statushouders aan het werk.

9. Armoede & Sociaal beleid

Wat leeft er?

Steeds meer inwoners ervaren financiële zorgen. Voor sommigen betekent dit dat zij niet meer kunnen rondkomen, wat leidt tot schulden en sociale uitsluiting. Kinderen mogen nooit de dupe zijn van armoede.

Concrete voorstellen

Niemand mag buiten de boot vallen: uithuiszettingen zoveel mogelijk voorkomen.

- a. Vroege signalering van schulden met woningcorporaties en energiemaatschappijen.
- b. Eén loket en begrijpelijke taal voor regelingen.
- c. Schoolspullenpas en sport-/cultuurpas uitbreiden zodat alle kinderen meedoen.
- d. Flexwoningen inzetten bij acute nood.
- e. Structurele steun voor lokale initiatieven tegen eenzaamheid.

10. Financiën

Duurzaam financieel beleid

CDA Waalwijk streeft naar een eerlijke economie, die vraagt om solide overheidsfinanciën, beperkte lasten en een eerlijk en overzichtelijk belastingstelsel. We moeten duurzaam omgaan met de financiële middelen, die voorhanden zijn. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van bestedingen, transparantie en verantwoording, een goede controle op en zorgvuldige inzet van gemeentelijke leningen en waar mogelijk tot afbouw daarvan. Lokale heffingen en belastingen maken deel uit van de gemeentelijke middelen. Zij zijn nodig om gemeentelijke dienstverlening mogelijk te maken.

Concrete voorstellen

- a. Onroerend Zaakbelasting koppelen aan inflatie en geringe jaarlijkse verhoging
- b. Minder programmabegrotingen, meer naar de lijn.

11. Economie

Eerlijk economisch beleid

Mensen moeten kunnen profiteren van een goed economisch klimaat waarin iedereen de kans moet krijgen om met zijn of haar talenten een eerlijk inkomen te verwerven. In een eerlijke economie houden we ook rekening met mensen die niet goed kunnen meekomen en met de andere taken, die mensen naast hun werk in het leven hebben, zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg of andere zorgtaken. Maar het betekent ook rekening houden met leefbaarheid en de leefomgeving. Ondernemers gaan dan ook niet alleen voor eigen winst, maar werken waar dat kan samen met onderwijsinstellingen en overheden.

CDA Waalwijk vindt dat uitgangspunt van het gemeentelijk beleid nog steeds dient te zijn het scheppen van een balans tussen het gebied ten noorden van de A59 en ten zuiden daarvan. Dat betekent dat de opbrengsten uit gronduitgifte op Haven 8 moeten worden ingezet voor de Waalwijkse samenleving, met name voor mensen die financieel niet draagkrachtig zijn. CDA Waalwijk vindt dat dit principe nog steeds een belangrijk uitgangspunt in het economisch en sociale beleid moet blijven.

Bedrijfsterreinen

Nadat we in de afgelopen periode echter fors hebben ingezet op de uitbreiding van Haven 8, vindt CDA Waalwijk dat het nu tijd wordt om industrieterrein Havens af te ronden. Het ontwikkelen van bedrijfsterrein houdt echter niet op bij Haven 8. CDA Waalwijk wil zich verder concentreren op de revitalisering en herstructurering van de bestaande bedrijfsterreinen in alle kernen om het ondernemersklimaat verder te versterken. Bedrijven, die wensen te verplaatsen naar grote bedrijfsterreinen, zoals Haven 1 tot en met 8, moeten door de gemeente worden gefaciliteerd en waar het gaat om bedrijven in de kernen, waar (financieel) mogelijk gestimuleerd. Daarmee wordt deze ondernemers, die nu klem zitten, een kans geboden om verder te ontwikkelen en te investeren binnen Waalwijk, hetgeen ook ten goede komt aan de Waalwijkse werkgelegenheid.

Het huidige areaal aan beschikbare bedrijfsgrond van de gemeente Waalwijk is bijna volledig ingericht. Het is dan ook goed om te onderzoeken of nieuwe bedrijfsgrond nodig is en zo ja waar.

Het CDA wil voorrang geven aan vestiging van die bedrijven een toegevoegde waarde hebben voor de Waalwijkse gemeenschap en aan bedrijven die voor minder verkeersdrukte zorgen.

Concrete voorstellen

- a. We investeren in slimme haveninfrastructuur die banen oplevert en bedrijven aantrekt.
- b. We stimuleren transport over water om de A59 te kunnen ontlasten.
- c. Bedrijfsterreinen moeten efficiënter en effectiever worden gebruikt (o.a. stapelen).
- d. We richten ons op duurzame bedrijvigheid en werkgelegenheid waarbij lokale bedrijven prioriteit hebben.
- e. We kijken naar potentiële nieuwe bedrijfsterrein(en) die nodig zijn als Haven 8-Oost is gerealiseerd.
- f. Er wordt actief gestuurd op verplaatsing van bedrijven naar de grote bedrijfsterreinen vanuit het Lint in Sprang-Capelle en vanuit Zanddonk.
- g. Logistieke dienstverleners met een behoefte aan extreme bedrijfspanden worden niet meer toegelaten op Waalwijkse bedrijfsgronden.

Logistiek en havens

Logistieke dienstverleners claimen steeds vaker extreem grote bedrijfskavels voor hun activiteiten. Dit is in een klein land met beperkt beschikbare grond niet vol te houden. Bovendien leert de praktijk dat de benodigde werknemers vaak arbeidsmigranten zijn en geen inwoners uit deze regio. Arbeidsmigranten hebben goede woonruimte nodig, die er niet of nauwelijks is. Bedrijfsgrond moet daarom niet meer aan dit soort bedrijven beschikbaar worden gesteld.

De Waalwijkse haven en de Kerkvaartse haven in Waspik vormen een belangrijke motor voor werk en duurzaamheid. De Waalwijkse haven vormt een belangrijk logistiek en energieknoppunt. Al jaren wordt gewerkt aan de realisatie van een nieuwe insteechaven bij Waalwijk aan de Bergsche Maas. Momenteel worden de plannen voor een insteechaven beoordeeld door de Raad van State. Hierdoor is deze haven nog steeds niet gerealiseerd. De nieuwe haven moet daarom met voorrang worden aangelegd, zodra de Raad van State de bezwaren ongegrond verklaart. De haven vormt immers een speerpunt in duurzaamheid en lokale economie. CDA Waalwijk blijft aandacht vragen voor de ontwikkeling van de Kerkvaartse haven in Waspik.

12. Land- en tuinbouw

Wat leeft er?

De land- en tuinbouw vormen een vaste waarde in onze gemeenschap en zijn essentieel voor onze voedselvoorziening. Tegelijkertijd staat de sector onder druk door de effecten van stikstof op milieu en gezondheid.

De land- en tuinbouw is een belangrijke bedrijfstak in Nederland. De sector is o.a. verantwoordelijk voor de voedselproductie in Nederland. De sector staat echter onder druk, enerzijds door de intensieve wet- en regelgeving, de milieuproblematiek (met name de stikstofuitstoot), de lage prijzen en daartegenover de vaak hoge investeringen. Hierdoor is het voor ondernemers in land- en tuinbouw moeilijk om te overleven. Dit betekent ook dat de voedselproductie in Nederland onder druk staat. Voedselzekerheid is daarom een belangrijk thema. CDA Waalwijk vindt het waarborgen van

voedselproductie in Nederland en dus ook in Waalwijk van groot belang bij plannen en besluitvorming over de agrarische sector.

CDA Waalwijk onderschrijft de noodzaak dat in het kader van duurzaamheid een omslag in denken wordt gemaakt. Ook de agrarische sector zal hierin mee moeten gaan. Wel dient dit in goed overleg en op basis van goede (financiële) afspraken met de agrarische sector te gebeuren. Te denken valt aan het inzetten van landbouwgrond voor bosteelt, het bevorderen van biodiversiteit, het inperken van vijf meter akkerrand voor ander gebruik en voor het creëren van natuur die door agrarische ondernemers wordt beheerd. Waar dat op basis van goede (financiële) afspraken mogelijk is, kunnen agrarische bedrijven genoemde omslag maken of worden omgevormd, opgekocht of worden verplaatst.

In dit kader en met het oog op de nieuwe Omgevingswet pleit CDA Waalwijk dan ook voor een gebiedsregisseur of -makelaar, die een coördinerende rol krijgt tussen alle belanghebbende partijen. De rol van een gebiedsregisseur of -makelaar is des te belangrijker, nu de impact van de nieuwe Omgevingswet voor land- en tuinbouw onduidelijk is en leidt tot onzekerheid. Waar deze containerwet is gericht op meer lokale invulling en afstemming, pleit CDA Waalwijk dan ook voor minder en voor duidelijker regels voor deze sector. Participatie en afstemming tussen belanghebbende partijen moet onder de nieuwe Omgevingswet worden vastgelegd in heldere kortdurende procedures. Binnen de nieuwe raadsperiode wil CDA Waalwijk een verplichte evaluatie met, waar nodig, aanpassing van de regels.

CDA Waalwijk vindt het belangrijk dat, waar dit ook gemeentelijke doelstellingen (zoals duurzaamheid) dient, land- en tuinbouwbedrijven financieel of anderszins te faciliteren om zich in het kader van de verbrede landbouw te richten op andere activiteiten, waaronder specialisatie in duurzame streekproducten, inrichting als kinderopvang of omvorming tot zorgboerderij of boerencamping. Ook dient de land- en tuinbouw te worden gefaciliteerd en gecompenseerd voor hun rol in de energietransitie, aangezien hiervoor in veel gevallen het buitengebied een belangrijke rol vervult.

Concrete doelstelling:

- a. Prioriteiten ten aanzien van landbouw en natuur vaststellen
- b. Aanstellen van een slagvaardige gebiedsregisseur.
- c. Samenwerking versterken met de ZLTO, ANV Slagenland en IVN De Waartman.
- d. Transitie landbouw ondersteunen van alleen voedselproductie naar voedselproductie met natuurbeheer, energie, recreatie, zorg en het telen van nieuwe producten, zoals plantaardige bouwmaterialen.
- e. Gemeentelijke landbouwgronden in overleg met agrarische ondernemers hiervoor meerjarig inzetten.
- f. De grondwatersturing in het gebied Westelijke Langstraat moet worden verbeterd om wonen en de agrarische sector te ontzien.

13. Duurzaamheid en klimaatverandering

Wat leeft er?

Er is veel bezorgdheid over wateroverlast, het verdwijnen van natuur en de energietransitie. Bewoners zijn kritisch op opgelegde maatregelen zonder inspraak.

Doelstellingen

- a. Duurzaam omgaan met de leefomgeving.
- b. Samen op weg naar een klimaatneutraal Waalwijk in 2043;
- c. Inzetten op energiebesparing, energietransitie (duurzame opwek en andere nieuwe duurzame vormen van energie)
- d. Inzetten op circulair bouwen, zo mogelijk in samenwerking met de agrarische sector voor het telen van plantaardige bouwmaterialen.
- e. Energietransitie haalbaar, betaalbaar en gedragen maken.
- f. Inzetten op het beperken van netwerkproblemen samen met energie- en netwerkbedrijven.
- g. Inwoners actief betrekken bij verduurzamingsplannen met als doel het bereiken van een redelijke balans tussen verduurzaming en leefbaarheid.
- h. Regionale samenwerking met waterschap en buurgemeenten.

Concrete voorstellen

- a. Groene straten en betere afwatering tegen hittestress en wateroverlast.
- b. Vergroeven van straten tegen hittestress en wateroverlast.
- c. Efficiënter bouwen en (beter) benutten van ruimte op bedrijventerreinen.
- d. Ondersteuning van energiecoöperaties.
- d. Investeren in waterbeheer en vergroening.
- e. Afkoppelen van regenwater van het riool en investeren in natuurlijke buffers.
- f. Waterneutraal bouwen verplichten bij nieuwbouw.
- g. Stimuleren van waterdoorlatende infrastructuur.
- h. Ondersteuning van tegelwip-acties en watereducatie op scholen.
- i. Extra aandacht voor schonere lucht in drukke verkeersgebieden en het tegengaan van sluipverkeer in de kernen.
- j. Sponsoring van wijk- en buurtbeheer en groeninrichting e.d. door (locale) ondernemingen.
- k. Steun aan innovatieve ideeën op het gebied van energietransitie, zoals warmtewinning, terugwinning, opslag van energie, energie delen, CO2-opslag en groen gas.

14. Bereikbaarheid en mobiliteit

Wat leeft er?

Verkeersveiligheid is een groot punt van zorg. Schoolroutes worden vaak als onveilig ervaren en parkeerdruk zorgt voor problemen. Veel bewoners ervaren hinder bij OV en bereikbaarheid van het centrum. Hebben gemeente en provincie grip op de toenemende verkeersdruk? Hoe gaan we onze leefgebieden ontzien?

Concrete voorstellen

- a. Investeren in veilige fietsverbindingen;
- b. Betere en betaalbare OV-verbindingen, ook 's avonds en in het weekend (na horecasluiting) d.m.v. snelle aansluitingen met Tilburg, Den Bosch en Breda.
- c. Meer OV door de kernen Sprang-Capelle en Waspik.

- d. Toekomstige mobiliteitshubs moeten door gemeentelijk vervoer worden verbonden met de kernen.
- e. Slim en duidelijk parkeerbeleid.
- f. Betaald parkeren begrijpelijk maken, ook voor ouderen en digibeten.
- g. Stimuleren van vervoer over water via de Waalwijkse havens.
- h. Investeren in havens, laad- en losplaatsen.
- i. Samenwerken met provincie en rijk voor toekomstbestendig vaarwegennet.
- j. Steun voor ondernemers die kiezen voor duurzame binnenvaartlogistiek.

15. Sterk verenigingsleven en vrijwilligerswerk

Wat leeft er?

Verenigingen kampen met teruglopende ledenaantallen, minder vrijwilligers en stijgende lasten voor gebouwen en energie.

Concrete voorstellen

- a. Realiseren van een Waspikse sportboulevard.
- b. Uitvoeren van het gebiedsplan voor Zidewinde zwembad, WIJ-dienstencentrum en sporthal door het moderniseren van zwembad Zidewinde, moderniseren van de sporthal in Sprang-Capelle en het bevorderen van onderlinge samenwerking.
- c. Inzet op meerjarige samenwerking met organisatie en vrijwilligers van de Tachtig van de Langstraat.

16. Voorzieningen behouden ondanks bezuinigingen

Concrete voorstellen

- a. Prioriteit voor basisvoorzieningen.
- b. Multifunctioneel gebruik van gebouwen en meer koppeling van functies (onderwijs, sport, wijkgebouwen).
- c. Samenwerking met buurgemeenten en organisaties voor betaalbaarheid.

17. Sport, bewegen en gezondheid

Wat leeft er?

Sport en bewegen brengen mensen samen en dragen bij aan een gezonde leefstijl. Toch is sport voor sommige inwoners financieel onbereikbaar en kampen verenigingen met hoge lasten.

Concrete voorstellen

- a. Lagere contributies via Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- b. Beweegvriendelijke buurten met trapveldjes en speelplekken.
- c. Verenigingen ondersteunen: minder regeldruk, verduurzaming en waardering voor vrijwilligers.
- d. Verenigingen stimuleren als open clubs die ook integratie en ontmoeting bevorderen.
- e. Aangepast sporten en seniorenactiviteiten stimuleren.
- f. Schoolzwemmen en dagelijkse beweging bij kinderen bevorderen.
- g. Scholen en verenigingen koppelen aan de Tachtig van de Langstraat.

18. Onderwijs en jongeren

Onderwijs

CDA Waalwijk wil in samenspraak met de gemeente Waalwijk, de regionale onderwijsinstellingen en de werkgevers aandacht geven aan een 'leven lang leren'.

CDA Waalwijk vindt dat daarom het onderwijsaanbod in de gemeente Waalwijk vergroot zou moeten worden. Studenten uit de kernen Sprang-Capelle en Waspik zijn vaak 1,5 uur of langer onderweg om van thuis naar school te gaan.

Daarom wil CDA Waalwijk in overleg met het lokale bedrijfsleven het MBO-onderwijs naar Waalwijk halen. Te denken valt aan onderwijs gericht op de automotive branche, de logistiek, leerbewerking of andere bedrijfstakken, waarvan ondernemingen in Waalwijk gevestigd zijn.

Jongerenbeleid

CDA Waalwijk wil de gemeente Waalwijk aantrekkelijker maken voor (de vestiging van) jongeren. Uitgangspunt is dat voorkomen moet worden dat jongeren vertrekken naar onderwijssteden en na hun opleiding niet meer terugkomen. Het is daarom belangrijk dat jongeren zich thuis voelen in de gemeente Waalwijk en zich daar in een van de drie kernen kunnen vestigen, als zij hun opleiding hebben afgerond. Voor jongeren is verder een goede OV-verbinding met Den Bosch, Tilburg en Breda overdag en na sluiting van horeca van belang. Door inwoners van Sprang-Capelle en Waspik wordt die behoefte zo mogelijk nog sterker gevoeld. Tenslotte is in dit kader een ruim aanbod van horeca van belang.

19. Samenwerkingsverbanden

Omdat Waalwijk voor veel plannen en ambities afhankelijk is van samenwerking met andere steden en overheden, maakt Waalwijk deel uit van verschillende samenwerkingsverbanden in de regio.

CDA Waalwijk vindt het daarbij van belang dat Waalwijk de kans krijgt (en waar nodig de kans neemt) om gehoord te worden bij deze en andere samenwerkingsverbanden om invloed te hebben op het besluitvormingsproces. De middelen voor het in stand houden van de samenwerkingsverbanden moeten daadwerkelijk besteed worden om de vooraf geformuleerde doelen van het samenwerkingsverband te bereiken. Voorkomen moet worden dat we een nieuwe overheidslaag creëren of dat samenwerkingsverbanden reserves zonder bestemming gaan opbouwen.

Vanuit de gemeente zullen we vooral aandacht moeten besteden aan de waterkwantiteit en -kwaliteit. De samenwerking met waterschap Brabantse Delta zal mede daarvoor moeten worden versterkt.

20. Cultuur en cultureel erfgoed

Cultuur

Waalwijk is rijk aan verborgen creatieve krachten, die alleen maar aangeboord hoeven te worden. Nieuwe initiatieven moeten aangemoedigd worden. Het subsidiebeleid moet daarom ook ruimte bieden voor kleine initiatieven. Cultuurbeleid moet niet in de eerste

plaats een geldverstrekken bezigheid zijn. Cultuurbeleid moet een aanjaagfunctie vervullen.

In Waalwijk is veel behoefte aan kleine oefenruimten of ateliers, ruimten die schaars beschikbaar zijn. De gemeente dient een rol te vervullen om in deze leemte te voorzien, waarbij samenwerking met horeca, bedrijven, agrariërs en kerken een bijdrage kan vormen. In aanraking komen met cultuur is ook belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Cultuureducatie moet het speerpunt zijn van het gemeentelijk cultuurbeleid, zowel in als buiten de school.

Cultureel erfgoed

CDA Waalwijk vindt het belangrijk dat cultureel erfgoed behouden blijft. Dit omdat het verleden vormgevend is voor de unieke identiteit van onze gemeente die ons verbindt en inspireert in het heden.

Concrete voorstellen:

- De uitgaven voor beheer en behoud van cultureel erfgoed worden op peil gehouden, van waardevolle monumenten en kerken tot publieke particuliere kunstcollecties, archieven en documenten. Dat geldt dus ook voor religieus erfgoed.
- Volksfeesten, lokale tradities en andere voorbeelden van immaterieel erfgoed verdienen financiële steun en bescherming, omdat zij mensen over generaties heen inspiratie hebben gegeven en ook nu nog een verbindende factor in onze samenleving vormen.
- Voor monumenten en historische landschappen moet behoud hand in hand gaan met ontwikkeling naar een andere functie. Kortom behoud door ontwikkeling met respect voor historische waarden.
- Gebruik de geschiedenis van het landschap als startpunt voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.
